

MAT. 3

Rupia

INSTRUKCJA ORGANIZACYJNA
dla placówki "Sabanilla".

Z dniem 1go lutego 1943 przejmuję kierownictwo placówki "Sabanilla" por. mar. PAŃLOWICZ Bohdan. W związku z powyższym ustaliam następującą organizację i zadania placówki "Sabanilla".

1. Placówka nosić będzie nadal nazwę "Sabanilla". Jej siedziba Rio de Janeiro.

Podległość: placówka jest podległa służbowo i fachowo Szefowi Ekspozytury Estezet.

2. Placówka ustanowiona zostaje przy Attachacie Wojskowym w Rio de Janeiro - kierownik placówki pełnić będzie pokrywkowo funkcję urzędnika Attachatu względnie inne funkcje w Attachacie ustalone w porozumieniu z Attache Wojskowym i zatwierdzone przez Centralę. Jako oficer i formalny urzędnik Attachatu podlega on Attache Wojskowemu w tejże dziedzinie i w tym zakresie prac, które pokrywkowo będzie wykonywał. Zakres prac pokrywkowych będzie ustalony dodatkowo na podstawie meldunku kierownika placówki.

3. Kierownik placówki przedstawia meldunki i otrzymuje rozkazy bezpośrednio od Szefa Ekspozytury i posiada prawa zwracania się do Centrali w sprawach pilnych i niecierpiących zwłoki, bez potrzeby zasięgania aprobaty Attache Wojskowego. O każdym meldunku złożonym bezpośrednio do Centrali melduje kierownik placówki Szefowi Ekspozytury.

4. Placówka jest zakonspirowana. Jej charakter znany jest jedynie Posłowi R.P. i Attache Wojskowemu względnie innym osobom naszych przedstawicielstw jeżeli to będzie dla służby potrzebne.

5. Rejon działania placówki - teren całej Brazylii.
6. Kierownik placówki "Sabanilla" przejmie i podporządkuje sobie jako podplacówkę istniejącą placówkę "Salta", która aż do dalszych rozkazów zachowa nazwę, numerację agentów i możliwość bezpośredniej współpracy z Brytyjczykami. Ewentualne pozostawienie samodzielności kierownikowi placówki "Salta" w innych dziedzinach pozostawiam do uznania por. mar. PAWŁOWICZOWI.
7. W razie potrzeby kierownik placówki "Sabanilla" ma prawo organizować i ustawiać inne placówki przydzielając im nazwy. Podplacówki używają numeracji agentów placówki "Sabanilla", nie prowadzą własnej kasy i nie znoszą się bezpośrednio z Szefem Ekspozytury. Zakładać je należy dopiero jeśli zorganizowana będzie chociaż drobna sieć agencyjna w terenie, wymagająca bezpośredniego kierowania. Nie należy traktować jako podplacówki agentów względnie pojedynczych eksponentów. Uplasowanie uzależniam od warunków miejscowych. Ustanowienie podplacówki wymaga każdorazowo aprobaty Szefa Ekspozytury.
8. Zadania podstawowe placówki.

a. Studium Brazylii, w szczególności jej rola w wojnie, stosunek do poszczególnych Aliantów oraz do Polski.

Studium obejmuje zagadnienia polityczne, wojskowe, społeczne, gospodarcze oraz zagadnienia grup obcojęzycznych, kościelnych albo wyznaniowych.

b. Obserwacja penetracji i działalności państw Osi w Brazylii a przede wszystkim Niemców.

c. Obserwacja organizacji, grup i osób, których działalność mogłaby być szkodliwa dla interesów państwa polskiego a w szczególności grup i osób ukraińskich, litewskich, białoruskich, ewentualnie żydowskich /grupa niemiecka ujęta w pkt. b./.

d. Obserwacja wpływów sowieckich i komunistycznych.

e. Zbieranie informacji dotyczących państw Osi i krajów okupowanych przy czym chodzi przede wszystkim o wiadomości wojskowe względnie dotyczące potencjału wojennego nieprzyjaciela /prasa, nowi przybysze z Europy, uchodźcy etc./

f. Zbieranie informacji kontrwywiadowczych w zakresie szerszym niż przewidują to zadania w pkt. 8 - b. i 8 - c.

g. Obserwacja środowisk polskich, przy czym zadanie to ma charakter czysto sprawozdawczy wykluczający mieszanie się czynne względnie wkroczenie w wewnętrzne zagadnienia polityczne.

h. Współpraca z miejscowymi służbami brytyjskimi i ewentualnie w przyszłości z amerykańskimi. Odnośnie współpracy z Brytyjczykami, współpraca ta ma mieć jaknajszerszy zakres i uwzględniać zapotrzebowania Brytyjczyków za wyjątkiem zadań odnośnie grupy polskiej.

i. Obserwacja i opiniowanie ochotników wyjeżdżających do wojska w Anglii.

9. Obserwacje swe ujmuje placówka w formie periodycznych raportów sytuacyjnych i prasowo-wojskowych oraz raportów i meldunków sporadycznych. Formę i zakres tych raportów obejmuje zał. Nr. 1.

10. Do wykonania swych zadań placówka "Sabanilla" wykorzystuje materiał oficjalny posiadany przez nasze przedstawicielstwa, prasę i wydawnictwa oraz korzysta z agentów i informatorów ideowych, towarzyskich, świadomych i nieświadomych etc.

Wobec szczupłych środków finansowych jakie mogą być przydzielone placówce należy dążyć przede wszystkim do pozyskiwania informatorów ideowych względnie agentów ideowych, którym zwraca się jedynie koszta, typując w tym celu osoby patriotyczne i ideowe z pośród starej i nowej emigracji polskiej.

Agenci winni posiadać numery, którymi należy posługiwać w wszelkiej korespondencji oraz pseudonimy, którymi można posługiwać się przy podpisywaniu kwitów. Pozostaje w mocy dotychczasowa numeracja starych agentów placówki "Sabanilla", którą placówka otrzymała z placówki "Salvador" /tzn. że wszyscy dotychczasowi agenci zatrzymują swoje stare numery./

Przydzielam placówce "Sabanilla" numery od 5300 do 5349, które należy używać dla nowych agentów.

Podplacówka "Salta" dysponuje numerami od 5400 do 5449.

Przyjmuję jako zasadę, że numery daje się tylko agentom czy informatorom, którzy pracują świadomie za pieniądze lub ideowo. Agentowi takiemu, świadomie pracującemu można dawać zadania z zakresu jego pracy, zainteresować względnie możliwości, które powinien umieć rozpracować.

Wszystkich innych informatorów nieświadomych, stałych należy traktować jako sieć towarzyską.

Ustalam więc, że:

a. agentem może być każdy świadomy informator płatny lub ideowy. Agent taki posiada poza pseudonimem jeszcze swój numer.

b. Do sieci towarzyskiej zalicza się wszystkich informatorów nieświadomych, stałych. Informator taki posiada tylko pseudonim.

Agentów oraz informatorów sieci towarzyskiej wykazuje się w raporcie organizacyjnym. Informatorów dorywczych świadomych i nieświadomych nie wykazuje się w raportach org. Przedstawiając ich meldunki podaje się krótką charakterystykę informatora i sposób zdobycia materiału, zaznaczając, że informator jest dorywczy.

11. Swą sieć i rezultaty pracy kierownik placówki ujmuje w raporcie organizacyjnym przedstawianym co miesiąc. Dołączyć należy by raport org.

był wysłany około 25go każdego miesiąca.

Schemat raportu org. jak zał. Nr. 2.

Podkreślam tu iż do agentów i informatorów towarzyskich należy stosować pewien okres próbny umieszczając nawiązane w miesiącu sprawozdawczym kontakty w pkt. 4 raportu org., chyba że agent lub informator zapowiada się wyjątkowo dodatnio.

12. Placówka dysponuje miesięcznym budżetem, którego wysokość jest ustalona każdorazowo miesięcznie przez Szefa Ekspozytury.

Wytyczne w sprawach prowadzenia kasowości i wyliczeń finansowych jak zał. Nr. 3.

13. Łączność z Ekspozyturą.

a. Pocztą przez Brytyjczyków przyczem dążyć należy by przekazywać meldunki i sprawozdania nawet w nieznacznej ilości ale często i nie przetrzymywać poczty na placówce. /Wskazówki co do zabezpieczenia poczty zostały udzielone kierownikowi placówki osobiście/.

b. Pocztą lotniczą, przyczem należy unikać tej drogi ze względu na cenzurę amerykańską, brazylijską i angielską. Dla celów tej korespondencji przeznaczony jest kod Zał. Nr. 4.

c. Telegraficzna, szyfrem na Attache Wojskowego, Washington. Ze względu na szczupłość środków finansowych placówki należy łączność telegraficzną ograniczyć do meldunków ważnych i pilnych.

14. Biurowość.

Placówka prowadzi biurowość tylko w najkonieczniejszym zakresie, a mianowicie:

- a. dziennik podawczy,
- b. dossier poszczególnych zagadnień
- c. małą kartotekę personalną KW

Prowadzenie biurowości przez podplacówkę "Salta" według uznania

kierownika placówki, przyczem dążyć należy by najwyżej posiadała ona własny dziennik podawczy i skorowidz aktów w porządku chronologicznym przechowywanym na placówce "Sabanilla". Odpisy poszczególnych meldunków podplacówki "Salta" winny znajdować się w dossier poszczególnych zagadnień placówki "Sabanilla", a nazwiska przytoczone w meldunkach "Salty" w kartotece placówki "Sabanilla".

Poza placówką należy wszelkiej biurowości unikać a nawet zaniechać.

15. Różne.

- a. Należy dążyć do wynajęcia wspólnie z Attache Wojskowym lokalu zapewniającego tak możliwość pracy /przynajmniej jeden pokój dla kierownika placówki/ jak i warunków bezpieczeństwa.
- b. Kierownik placówki używa pseudonimu "PEDRO", inne pseudonimy bez zmian.
- c. Kierownik placówki powinien posiadać telefon opłacany z dotacji.

Szef Ekspozytury

Sadwik

Załączników ⁵